Pelastuspalveluseminaari 2026

”Poliisin rooli ja ajankohtaiset painopisteet häiriö- ja poikkeustilanteissa”

Apulaispoliisipäällikkö Jukka Lakkala

Poliisi – Kaikkien turvana kaikissa oloissa

POLIISI

Poliisin strategia 2026–2032
Huoneentaulu

VISIO	ARVOT
Kaikkien turvana kaikissa oloissa	Oikeudenmukainen | Rohkea | Aina luotettava

1	**Turvaamme** hälytyspalvelut koko maassa – ammatti-taitoinen ensipartio paikalla nopeasti kiireellisissä tilanteissa	2	**Vastaamme** rikostorjunnan haasteisiin tehokkaasti – sujuva tutkinta-prosessi alusta loppuun laadusta tinkimättä	3	**Tuotamme** nykyaikaisia ja tehokkaita palveluita – sähköiset palvelut kattavasti kaikkien saatavilla	4	**Olemme** houkutteleva työpaikka – henkilöstön työtyytyväisyys on hyvällä tasolla

MAHDOLLISTAJAT			
Ylläpidämme luottamuksen poliisiin korkeana	Viestimme aktiivisesti sisäisen turvallisuuden ilmiöistä	Huomioimme tuottavuuden ja vaikuttavuuden kaikessa päätöksenteossa	Toimimme yhteistyössä keskeisten sidosryhmien kanssa

POLIISI

Poliisi muuttuvassa toimintaympäristössä

- Kyberympäristön ja digitalisoitumisen vaikutus rikollisuuden muutokseen
- Geopoliittiset riskit ja lisääntynyt hybridivaikuttaminen
- Huumausainerikollisuuden kytkeytyminen isoon osaan muuta rikollisuutta
- Ilmastonmuutoksesta ja geopoliittisen epävakauden johdosta lisääntynyt pakolaisuus ja laiton maahantulo
- Järjestäytynyt rikollisuus ja väkivaltaiset ääriliikkeet
- Polarisaation ja yhteiskunnallisen vastakkainasettelun lisääntyminen
- Jengi- ja nuorisorikollisuuden voimistuminen
- Yleisten paikkojen ja asutuskeskusten sekä harvaan asuttujen alueiden erilaiset turvallisuushaasteet
- Teknologiset murrokset, erityisesti tekoäly ja robotiikka
- Kasvava kilpailu osaavasta työvoimasta
- Muuttuvat väestötekijät: ikääntyminen, kaupungistuminen ja maahanmuutto
- Valtionhallinnon taloudelliset reunaehdot

POLIISI

Poliisin arki, kaikkina aikoina

675 000
tutkittua juttua

1,2 miljoonaa myönnettyä
maksullista lupaa

Poliisi on aina valmiudessa
- eikä vain valmiudessa.

Hoidamme
yli 1,1 miljoonaa keikkaa vuodessa
eli 1347 päivässä.

Pienemmillä resursseilla kuin yksikään toinen Euroopan maa.

POLIISI

Puolen Suomen poliisilaitos

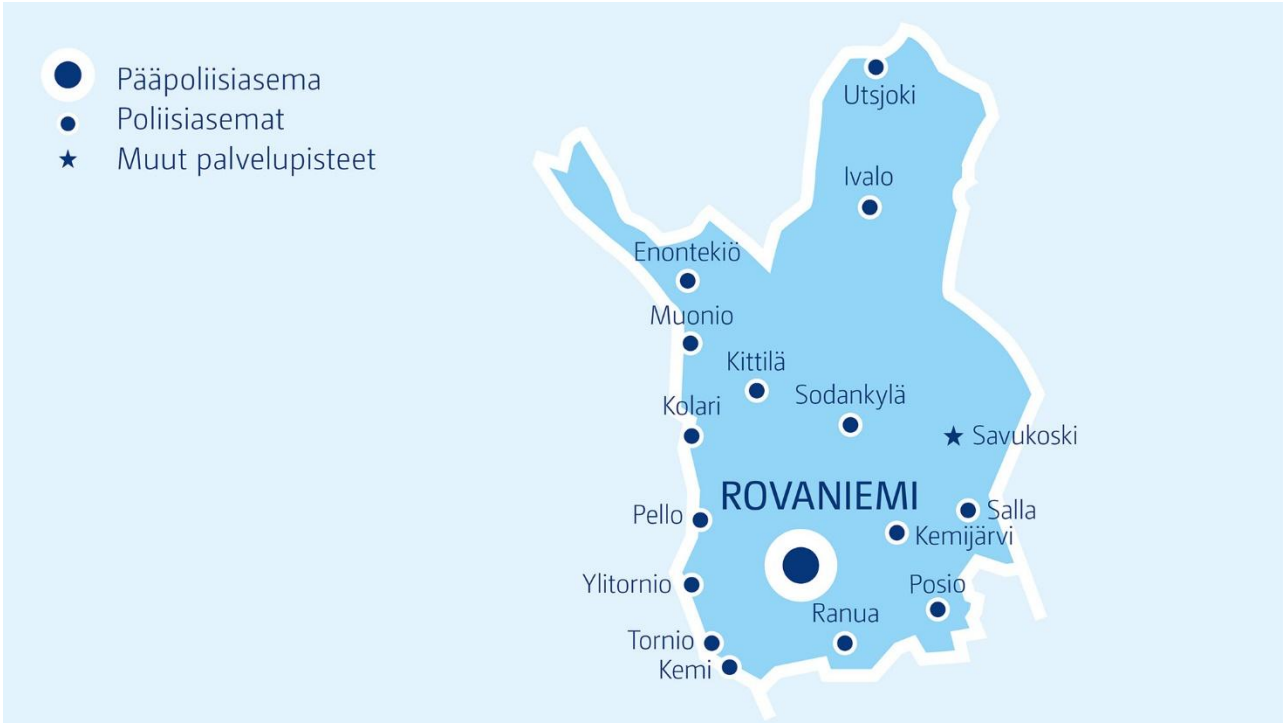

POLIISI

Lapin poliisilaitos kartalla

- **Pääpoliisiasema**
  - **Rovaniemi**
- **Poliisiasemat**
  - Enontekiö (kylmä)
  - **Ivalo**
  - **Kemi**
  - **Kemijärvi**
  - **Kittilä**
  - Kolari
  - **Muonio**
  - Pello
  - Posio
  - Ranua (kylmä)
  - Salla
  - **Sodankylä**
  - Tornio
  - Utsjoki (kylmä)
  - Ylitornio

  + 5 valvontatupaa

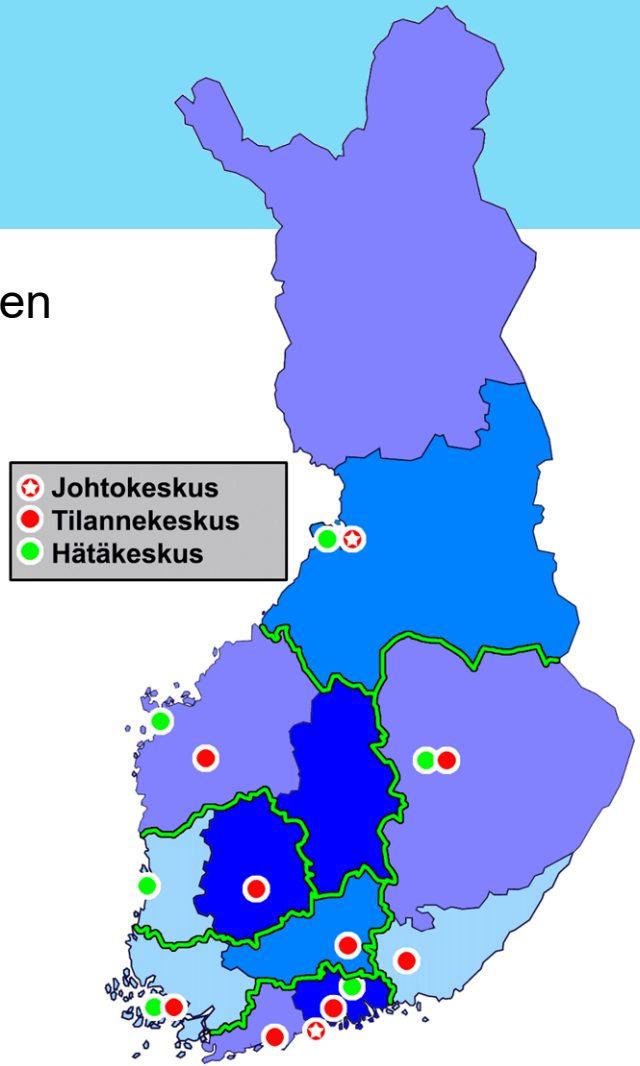

POLIISI

Yleisjohtajat

- Yleisjohtaja on toimialueellaan kaikkien operatiivisessa kenttätoiminnassa työskentelevien esimies
  - Kiireellisessä tilanteessa voi antaa käskyjä koko poliisin henkilöstölle
- Virka- ja painopisteaikoina jokaisella poliisilaitoksella on johto- tai tilannekeskuksessa oma yleisjohtaja
- Arkiöisin yleisjohto on keskitetty johtokeskuksiin (Helsinki ja Oulu)

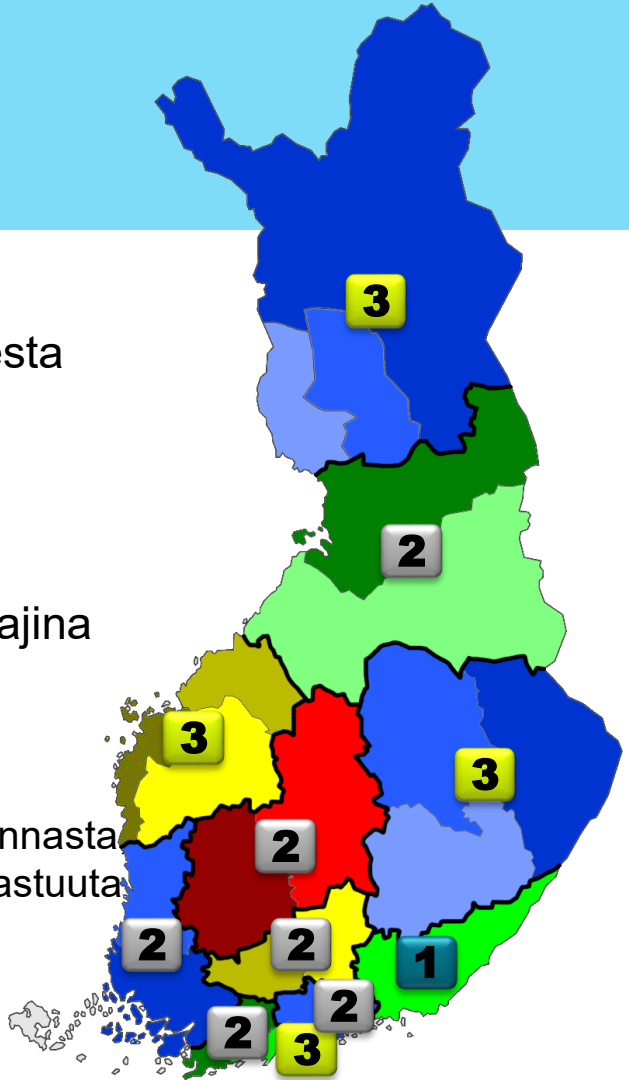

POLIISI

Kenttäjohtajat

- Kenttäjohtajat vastaavat **työnjohtajina** operatiivisen kenttätoiminnan johtamisesta yleisjohtajan alaisuudessa
- Poliisilaitosten alueet on jaettu 1-3 kenttäjohtoalueeseen
- Kenttäjohtajat toimivat myös tilannejohtajina tai määräävät jonkun alaisensa partionjohtajan tilannejohtajaksi
  - Kenttäjohtajalla on **työnjohtovastuu** tilannejohtajien asianmukaisesta toiminnasta ellei yleisjohtaja ota operaation johtovastuuta

POLIISI

Poliisin operatiivisen kenttätoiminnan johtamisjärjestelmä

Häke

Poliisin johto- tai tilanne-keskus

Yleisjohtaja
komisario

Kenttäjohtaja
ylikonstaapeli

1-3 / poliisilaitos

Tukee

Välittää tehtävät

Partionjohtajat

Tarvittaessa rikostorjunta- ja liikennesektorien / -yksikön partiot

Ryhmänjohtaja

Partionjohtajat

POLIISI

Poliisin operatiivisen kenttätoiminnan johtamisjärjestelmä *tilanneorganisaatiossa*

- Useimmat poliisitehtävät hoidetaan yhdellä partiolla, jolloin **partionjohtaja** on **suoritusvastuussa** tehtävästä ja partion toiminnasta
- Jos tilanne vaatii enemmän partioita, *muodostuu* tilanneorganisaatio, johon *määrätään* **tilannejohtaja**. Jollei tilannejohtajaa ole tehtävällä erikseen määrätty, **ensimmäisenä tehtävästä vastuun ottaneen partion partionjohtajan on otettava johtovastuu**, kunnes toisin määrätään.
- Tilannejohtaja = suoritusvastuu
  Kenttäjohtaja = työnjohtovastuu
  Yleisjohtaja = yleisjohtovastuu

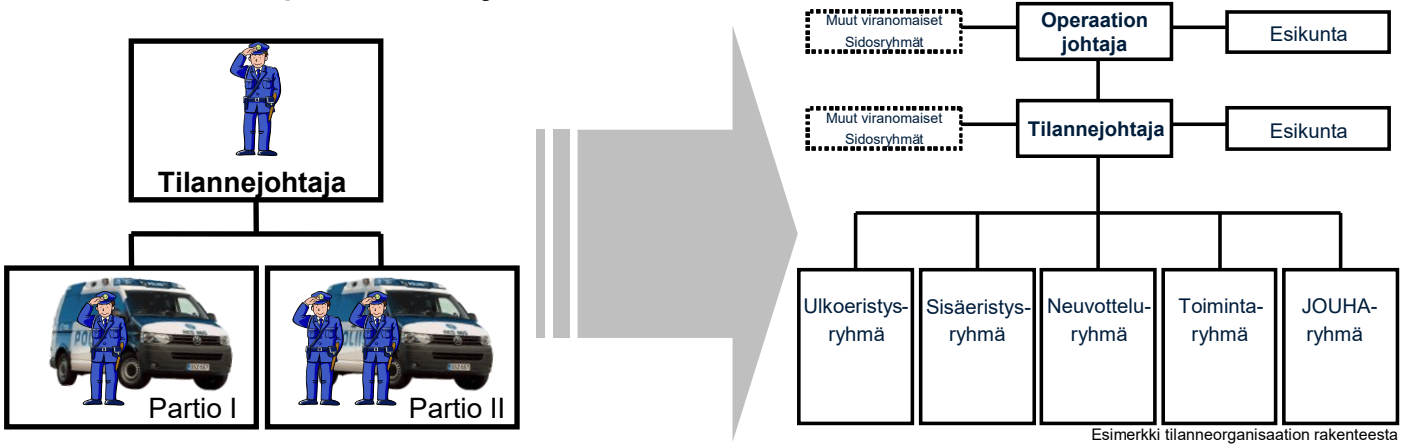

POLIISI

Poliisin operatiivisen kenttätoiminnan johtamisjärjestelmä *tilanneorganisaatiossa*

- Tilanneorganisaatiota kasvatetaan tilanteen vaatimusten ja käytössä olevien resurssien mukaan
- Vaativissa tilanteissa ja muissa yleisjohtajan aktiivista johtamista edellyttävissä tilanneorganisaatioissa yleisjohtajan (tai hänen määräämänsä) on otettava operaation johtovastuu

Esimerkki tilanneorganisaation rakenteesta

POLIISI

Poliisin, PV:n ja RAJAn toimivaltuudet…

”Viranomaisella on suorituskyky siihen, mihin sillä on toimivaltakin”

Rikostorjunta / YJT (= poliisi)

- Tavanomainen rikollisuus
- Vakava/järjestäytynyt rikollisuus ja terrorismi

- Toimivaltuudet: PolL, PKL ja ETL jne.
- Voimakeinot (PolL 2:17§)
- Tarvittaessa tavanomainen aseellinen tai vaativa virka-apu
- (Huom. alkutilanne voi olla myös RAJAn johtama tehtävä: LRVL 3, 17, 20 ja 21 §:t tai LRITORVL 3 ja 4

Aluevalvontatehtävät (= poliisi, RAJA ja PV)

ja niiden yhteydessä havaitut

- Aluevalvontarikkomukset
- Alueloukkaukset (Huom. myös esitutkinta = Poliisi tai RAJA)

- Toimivaltuudet: AVL
- Voimakeinot (ALV 31§)
- Mahdollisesti AVL-yhteistoimintatehtävä
- Kaikilla kolmella viranomaisella samat toimivaltuudet, kunnes…

Valtakunnan turvallisuutta <u>välittömästi ja vakavasti vaarantavan</u> vihamielisen toiminnan torjunta (= PV ja RAJA)

- Toimivaltuudet: AVL
- Voimakeinot (ALV 31§)
- Tarvittaessa SVK:n käyttö (ALV 33§)
- Huom. voi olla myös SOT MP-tehtävä: PVL 4§ (PV) ja/tai LRVL 25 ja 34c §:t (RAJA)

Tilanteiden tunnistaminen haastavaa, rajapinnoissa epäselvyyksiä, päällekkäisiä toimivaltuuksia, johtovastuut sovittava (”aloittanut” johtaa, kunnes toisin sovitaan)

Poliisin ei tule ”ajautua” sotatoimien osapuoleksi

POLIISI

Erityistä Lapin poliisilaitoksen alueella

- Suomi – Ruotsi -rajat ylittävä poliisiyhteistyö vakaviin henkeen ja terveyteen liittyvissä hälytystehtävissä
- Tunturikeskukset ja matkailu (sesongit)
- Liittolaismaiden aktiivinen harjoitus- ja muu sotilaallinen toiminta - **Nato SOFA!**

POLIISI

Kiitos

Apulaispoliisipäällikkö Jukka Lakkala

